

Microsoft Office PowerPoint

Vježba 3.

Ana Jurasić, 2009.

PREZENTACIJSKI EFEKTI

a) Animacijski efekti

- **Svrha** – u pojedinom trenutku prezentiranja otkriti samo dijelove koji su ispričani ili o kojima se priča, da unaprijed ne odvlačimo pažnju slušatelja.
- **Mogu se dodijeliti stranici** – kartica *Animations*, grupa *Animations*, izbornik *Animate* (nekoliko kategorija animacijskih shema po kojima se objekti pojavljuju na stranici).
 - Ako se mišem postavimo na određenu shemu, vidimo njezin efekt. Klikom je odabiremo.
 - Možemo označiti i nekoliko stranica pa dodijeliti animacijsku shemu svim označenim stranicama.
- **Mogu se dodijeliti i pojedinom objektu** - označimo tekstualni okvir ili grafiku koju želimo animirati i odaberemo u grupi *Animations* naredbu *Custom Animation*. Otvara se okno u D dijelu ekrana.

• U oknu biramo:

- Izbornik gumba *Add Effect* - objekt se može animirati prilikom ulaska (*Entrance*), izlaska (*Exit*) ili boravka na slajdu (*Emphasis*).
 - Ovdje možemo odabrati i neki od efekata pomicanja (*Motion Paths*) – tu možemo i nacrtati svoju liniju pomicanja objekta (*Draw Custom Path*) ili sa *More Motion Paths...* odabrati neku drugu od brojnih putanja pomicanja objekta. **Isprobajte!**
- Za ukidanje postavljene animacije – gumb *Remove*.
- Za istovremeno animiranje više grafičkih objekata treba ih najprije grupirati.
- Klikom na gumb *Play* – možemo vidjeti efekt, a
- klikom na gumb *Slide Show* – možemo vidjeti projekciju.

- Izbornik *Start* – odabiremo kako će se inicirati animacija (na klik miša, zajedno sa prethodnom ili nakon prethodne).
- Izbornik *Direction* – smjer odabranog efekta.
- Izbornik *Speed* – brzina odvijanja efekta.

b) Multimedijalni efekti

- Npr. zvuk – omogućuje dodatno naglašavanje objekata, video – čini prezentaciju zanimljivijom...
- **ZVUČNI EFEKTI** – mogu se aktivirati klikom na ikonu ili na neki objekt (pr. sliku...). Mogu se pokretati automatski ili sa nekom vremenskom odgodom.
- Kada umetnemo zvučni efekt na slajd, pojavljuje se ikona zvuka:

- Možemo koristiti zvukove iz ClipArta ili iz svoje datoteke.
- Možemo ubaciti snimljeni zvuk ili zvuk sa CD-a.
- Kako bi izbjegli probleme, dobro je kopirati zvučnu datoteku u istu mapu u kojoj je i prezentacija, prije nego što ubacimo zvuk.

- **Umetanje zvuka iz ClipArta** – kartica *Insert*, izbornik *Sound*, *Sound from Clip Organizer* (javlja se ClipArt okno s popisom zvučnih datoteka).
 - Prije umetanja možemo poslušati zvuk – klikom na strelicu s D strane ikone zvuka u oknu Clip Art, naredba *Preview*.
 - Klikom na željenu zvučnu datoteku možemo odabrati želimo li automatsko izvođenje ili da se zvuk pokreće klikom.
 - Na stranici se pojavljuje ikona zvuka. Dvostrukim klikom na nju, čujemo zvuk.
 - Možemo je izbrisati, preseliti...
 - Možemo koristiti kartice *Format* i *Options*, koje se otvaraju klikom na ikonu zvuka.
 - Na kartici *Format* možemo urediti zvučnu ikonu (isprobajte), dok na kartici *Options* možemo npr. izmijeniti način pokretanja zvuka (*Play Sound*), odrediti glasnoću... (isprobajte).

- **Zvuk iz svoje datoteke** umećemo sa – kartica *Insert, Sound, Sound from File...*
 - Odabiremo automatsko izvođenje ili na klik miša.
- Klikom na zvučnu ikonu dobivamo kartice *Format* i *Options*.
 - Na kartici *Format* – možemo urediti samu sličicu (zvučnu ikonu) – npr. gumbom *Change Picture* možemo postaviti neku drugu sliku koja će biti zvučna ikona, dodati slici neki efekt...
 - Na kartici *Options* – možemo odrediti veličinu ikone (*Size*), glasnoću (*Slide Show Volume*)...
 - Ako želimo neprekidno izvođenje zvuka, uključimo opciju *Loop Until Stopped*. Zvuk će se izvoditi dok ne prijedemo na idući slajd (osim ako nismo odredili drugačije).

Zadatak 1:

- **Želimo podesiti početak i završetak izvođenja zvuka:**
 - Kliknite na zvučnu ikonu.
 - Na kartici *Animations*, odaberite *Custom Animation*.
 - U otvorenom oknu kliknite na strelicu s D strane naziva zvučne datoteke (.wav) i odaberite *Effect Options*.
 - Na kartici *Effect* odaberite postavke početka (od početka zvučnog zapisa, od “točke gdje je završeno zadnje slušanje”, određeni broj sekundi od početka) i završetka (na klik, nakon izmjene slajda, nakon određenog broja slajdova) izvođenja zvuka.
 - Na kartici *Timing* možemo još odrediti npr. koliko puta će se ponavljati izvođenje zvučnog zapisa...

Zadatak 2:

- **Zvučni efekt možemo dodijeliti i nekom drugom objektu:**
 - Ubacite oblik zvijezde.
 - Ubacite zvučnu ikonu. Neka se zvuk pokreće na klik miša.
 - Kliknite na zvučnu ikonu.
 - Na kartici *Animation*, uključite gumb *Custom Animation*.
 - U otvorenom oknu kliknite strelicu s D strane zvučne datoteke i odaberite *Effect Options*.
 - Na kartici *Timing* u izborniku *Start effect on click of* odaberite zvijezdu.
 - Isprobajte u pogledu *Slide Show*.

Zadatak 3:

- **Skrivanje zvučne ikone** – ovu je opciju uputno koristiti samo ako smo namjestili da se zvuk pokreće automatski ili ako smo dodijelili zvuk nekom objektu.
- Zvučna ikona ostaje vidljiva u prikazu *Normal*, ali se ne vidi u prikazu *Slide Show*.
 - Kliknite na zvučnu ikonu.
 - Na kartici *Options*, uključite opciju *Hide During Show*.

- **VIDEO** – iz ClipArta ili iz datoteke.
- Kako bi se izbjegli problemi, dobro je prije umetanja kopirati video datoteku u istu mapu u kojoj je i prezentacija.
- **Iz ClipArta** – kartica *Insert*, izbornik *Movie*, *Movie from Clip Organizer*. Odabiremo klikom.
 - To su animacijske .gif datoteke namijenjene automatskom izvođenju tijekom prezentiranja.
 - Prije umetanja možemo pogledati animaciju klikom na strelicu s D strane ikone u oknu Clip Art, naredba *Preview*.
 - Hvataljkama možemo promijeniti veličinu filma, premjestiti ga...
 - Dodatne izmjene moguće su na kartici *Format*, koja se otvara klikom na animaciju.
 - Isprobati možemo u *Slide Show*.

- **Iz datoteke (.avi, .mpg...)** - kartica *Insert, Movie, Movie from File*.
 - Kod odabira videa možemo podesiti da počne kad se pojavi stranica ili da se aktivira klikom miša na ikonu filma.
 - Ako ubacimo film koji će se automatski pokretati, u oknu *Custom Animation* možemo odrediti dva efekta za pokretanje i za pauzu.
 - Ako ne odaberemo efekt za pauzu, film će kod svakog pokretanja početi od početka.
 - Za svaki od ova dva efekta možemo odabrati kako će započeti.
 - Za dodatne opcije biramo *Effect Options*.
 - Ako smo ubacili film koji se pokreće klikom miša, ovdje nam je dostupan samo efekt pauze.
 - Možemo i naknadno mijenjati način pokretanja filma – klik na film, kartica *Options*, grupa *Movie Options*.
 - Ovdje možemo uključiti i opciju *Play Full Screen* – da se film izvodi preko cijelog ekrana. Treba voditi računa da možda neće se dobro vidjeti...
 - Za pogledati film u prikazu *Normal* – dvostruki klik na film.
 - Ako smo ubacili film kao objekt koji će se prikazivati u Microsoft Windows Media Player-u, koristimo gumbe *Stop, Start* i *Pause* u Windows Media Player-u kako bi upravljali filmom.

c) Efekti pri prijelazu slajdova

- Postavimo se na željenu stranicu i odaberemo karticu *Animations*, grupa *Transition to This Slide*.
 - Odabiremo željenu tranziciju.
 - U padajućem izborniku *Transition Speed* biraemo **brzinu prijelaza**.
 - U padajućem izborniku *Transition Sound* biraemo **zvuk koji prati prijelaz stranica**.
 - Odabrane opcije možemo primijeniti na sve slajdove prezentacije, ako uključimo opciju *Apply To All*.
 - U dijelu *Advance Slide* biraemo način izmjene slajdova (na klik ili automatski nakon određenog isteka vremena).
- Tranzicija se može dodijeliti i samo odabranim slajdovima, ali **preporučljivo je da sve stranice budu ujednačene**.

Kod izrade prezentacije treba voditi računa o sljedećem:

- Publika mora stići vidjeti sve što smo zamislili.
- Ne treba pretjerati s efektima.
- **Efekti moraju uljepšati prezentaciju, a ne okupirati svu pažnju slušateljstva.**

Prije pokretanja aplikacije treba provjeriti:

- Jesu li sve stranice ispravno poredane.
- Je li naš govor usklađen sa prijelazima između stranica, ako su prijelazi podešeni automatski.
- ...

Pokretanje prezentacije:

- Uključiti pogled *Slide Show* ili kliknuti F5.
 - **Prijelaz na idući slajd** – L klik miša ili razmaknica ili Page Down ili Enter ili strelica naprijed ili desno ...
 - **Povratak na prethodni slajd** – D klik miša ili Backspace ili Page Up ili strelica gore ili lijevo...
 - **Povratak u prikaz *Normal*** – klik na tipku Esc.
 - **D klikom miša tijekom prezentiranja** (ako je ta opcija uključena u *PowerPoint Options*, grupa *Advanced* – pogledajte koje su tu još opcije na raspolaganju) – **otvara se izbornik:**
 - *Pointer Options* – odabiremo strelicu ili neku vrstu olovke za naglašavanje...
 - *Go To Slide* – za prebacivanje na određenu stranicu.
 - *End Show...*

- Želimo li **prikazati skriveni slajd**, kod prijelaza na njega (tijekom projekcije) – umjesto uobičajenih tipki za navigaciju kliknemo slovo **H**.
- Tijekom prezentacije
 - **na prvi slajd se vraćamo** klikom na tipku Home,
 - **Na posljednji slajd se postavljamo** klikom na tipku End.

Umetanje akcijskih gumba u interaktivnu prezentaciju

- **Ako će publika biti u interaktivnom kontaktu s prezentacijom** – mora na neki način kontrolirati prezentaciju.
- Akcijski gumbi omogućuju skokove na određene stranice...
- Ako želimo iste gumbе na svim stranicama – možemo ih dodati u *Slide Masteru*.
- Akcijske gumbе dodajemo sa – kartica *Insert, Shapes, Action Buttons* – odaberemo i mišem nacrtamo okvir gdje želimo gumb.

- Pojavljuje se gumb i dijaloški okvir *Action Settings* – u kojem namještamo način aktiviranja (*Mouse Click*, *Mouse Over*), vrstu akcije (u padajućem izborniku *Hyperlink to* ili *Run program*)...
- Ako želimo zvuk kod klika na gumb – odabrati opciju *Play Sound* i odabrati zvuk sa popisa.
- **Dobro je koristiti isti stil gumba za istu akciju tijekom cijele prezentacije.**

Zadatak 4: UREĐIVANJE I ANIMIRANJE GRAFIKONA

- Umetnite **kružni grafikon** koji prikazuje broj rođenih tijekom 2006., 2007. i 2008. godine.
- Dvostruko kliknite na jedan od trokutastih isječaka.
- U izborniku koji dobijete D klikom miša na taj označeni dio grafikona, odaberite naredbu *Format Data Point*.
 - Ovdje možete mijenjati boje ispune i linije, dodati efekt sjene, rotirati grafikon (grupa *Series Option*)...
- Odabirom naredbe *Add Data Label* dodajemo brojčane podatke na grafikon.
- Sada vam je dostupna i naredba *Format Data Label*, s kojom dobivamo i grupu naredbi *Label Options*, gdje biraмо hoćemo li da se ispisuju postotci, vrijednosti... te poziciju ispisa tog podatka.

- Kreirajte zatim **stupčani grafikon** koji prikazuje broj rođenih i umrlih tijekom 2007., 2008. i 2009. godine.
- Dvostruko kliknite na jedan od stupaca, a zatim D klikom miša na njega otvorite izbornik.
 - Pogledajte koje su vam mogućnosti izmjene dostupne! (Pogledajte mogućnosti *Add data Labels/Format Data Labels, Format Data Series*).
- Zatim, D klikom miša kliknite na os y i odaberite *Format Axis*.
 - Pogledajte koje su mogućnosti dostupne.
- D klikom miša kliknite na stražnji dio grafikona i odaberite *Format Walls*.
 - U dijelu *Fill* odaberite *Picture or texture fill*.
 - Odaberite neku teksturu ili sliku koja će se naći na zidu grafikona.

- **Grafikoni su složeni objekti pa imaju neke dodatne opcije za animiranje.**
- Najprije označite grafikon te odaberite neki animacijski efekt na isti način kao i za ostale objekte.
- Specijalne opcije, tipične za grafikone nalazimo tako da u oknu *Custom Animation* odaberemo *Effect Options*.
 - Na kartici *Chart Animation*, u izborniku *Group chart* odaberite npr. *By Series*.
 - Sada će se postupno iscrtavati stupci.
 - Pogledajte efekt u pogledu *Slide Show*.

ZADATAK 5.: ANIMIRANJE ORGANIZACIJSKOG GRAFIKONA

- Primijenit ćemo animaciju da bi organizacijski grafikon ušao na slajd razinu po razinu.
- Kreirajte organizacijski grafikon.
- Dodijelite mu neki efekt.
- U oknu *Custom Animation*, D klikom na efekt odaberite *Effect Options*.
 - Na kartici *SmartArt Animation*, u izborniku odaberite mogućnost *By level one by one*.
- Isprobajte postavljeni efekt.
- Da bi efekt pojavljivanja bio brži, u istom oknu *Custom Animation* odaberite veću brzinu (*Speed*).